

EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDE, ORGANITE JA ASUTUSTE TEATISED

EUROOPA KOMISJON

Komisjoni avaldused (raamprogramm)

(2013/C 373/02)

KOMISJONI AVALDUS

Euroopa Komisjon teeb ettepaneku jätkata ELis inimloote tüvirakkude teadusuuringute rahastamise otsustamisel sama eetikaraamistikuga nagu seitsmendas raamprogrammis.

Euroopa Komisjon teeb ettepaneku jätkata selle eetikaraamistikuga sellepärast, et kogemuste varal on välja kujunenud vastutustundlik lähenemisviis kõnealuse paljutöotava teadusvaldkonna jaoks ning et seni on teadusprogramm, milles osaleb teadlasi paljudest väga erinevate normidega riikidest, toimunud rahuldavalt.

1. Raamprogrammi „Horisont 2020” käsitlevas otsuses jäetakse ühenduse rahastamisest selge sõnaga välja kolm teadusvaldkonda:
 - teadusuuringud, mis on suunatud inimeste paljundamisesmärgil kloonimisele;
 - teadusuuringud, mis on suunatud inimese genotüübi muutmisele ja mis võivad sellised muutused päritavaks muuta;
 - teadusuuringud, mis on suunatud inimloote loomisele üksnes teadustöö eesmärgil või tüvirakkude saamiseks, sealhulgas keharakkude tuuma siirdamise abil.
2. Kõikides liikmesriikides keelatud teadusuuringuid ei rahastata. Teadusuuringuid ei rahastata liikmesriikides, kus need on keelatud.
3. Raamprogrammi „Horisont 2020” käsitlev otsus ja eetikaraamistik, millega reguleeritakse inimloote tüvirakkude teadusuuringute rahastamist ühenduse vahenditest, ei sisalda mitte mingisugust hinnangut selliseid teadusuuringuid liikmesriikides reguleerivate õigus- ega eetikaraamistike kohta.
4. Euroopa Komisjon ei kutsu oma konkursikutsetes selgesõnaliselt üles kasutama inimloote tüvirakke. Nii täiskasvanute kui ka inimloote tüvirakkude kasutamise või kasutamata jätmise üle otsustavad teadlased vastavalt eesmärkidele, mida nad soovivad saavutada. Praktikas on kõige suurem osa tüvirakkude teadusuuringutele eraldatud ühenduse vahenditest suunatud täiskasvanute tüvirakkude kasutamisele. Puudub põhjus, miks see peaks oluliselt muutuma programmis „Horisont 2020”.
5. Iga projekt, milles on ette nähtud inimloote tüvirakkude kasutamine, peab edukalt läbima teadusliku hindamise, kus sõltumatud teadusekspertid hindavad selliste tüvirakkude kasutamise vajalikkust püstitatud teaduseesmärkide saavutamiseks.
6. Sellise hindamise edukalt läbinud taotlustele korraldab Euroopa Komisjon range eetikakontrolli. Seejuures võetakse arvesse põhimõtteid, mida esindavad Euroopa Liidu põhiõiguste harta ning

asjaomased rahvusvahelised konventsioonid, näiteks 4. aprillil 1997 Oviedos alla kirjutatud Euroopa Nõukogu inimõiguste ja biomeditsiini konventsioon ning selle lisaprotokollid ja UNESCO inimgenoomi ning inimõiguste ülddeklaratsioon. Eetikakontrolli üks eesmärk on ka kontrollida, kas esitatud taotlused järgivad nende riikide eeskirju, kus teadusuuringuid läbi viiakse.

7. Erandjuhul võib eetikakontrolli teha projekti käigus.
8. Iga projekti, milles on ette nähtud inimloote tüvirakkude kasutamine, peab enne selle algust heaks kiitma asjaomane riiklik või kohalik eetikakomisjon. Järgida tuleb kõiki riiklikke eeskirju ja menetlusi, sealhulgas seoses selliste küsimustega nagu vanemate nõusolek, rahaga ahvatlemise keeld jms. Kontrollitakse seda, kas projektis on viidatud litsentsimis- ja kontrollimeetmetele, mida peavad võtma selle liikmesriigi pädevad ametiasutused, kus projekti teostatakse.
9. Taotlus, mis läbib edukalt teadusliku hindamise, riikliku või kohaliku eetikakontrolli ja Euroopa Komisjoni eetikakontrolli, esitatakse eraldi kinnitamiseks liikmesriikidele, kes tulevad kokku vastavalt kontrollimenetlusele toimiva komiteena. Inimloote tüvirakkude kasutamist ette nägevaid projekte, mida liikmesriigid ei kinnita, ei rahastata.
10. Euroopa Komisjon teeb ka edaspidi kättesaadavaks ühenduse vahenditega rahastatud tüviraku-uuringute tulemused kõikidele teadlastele kõikide riikide patientside kasuks.
11. Euroopa Komisjon toetab meetmeid ja algatusi, mis soodustavad inimloote tüvirakkude teadusuuringute vastutustundlikku ja eetilist koordineerimist ja ratsionaliseerimist. Eelkõige jätkab komisjon inimloote tüvirakuliinide Euroopa registri toetamist. Selle registri toetamine võimaldab jälgida Euroopas olemas olevaid inimloote tüvirakke, aidata teadlastel neid kõige paremini kasutada ja vältida tarbetut uute tüvirakuliinide loomist.
12. Euroopa Komisjon jätkab praegust tava ega esita vastavalt kontrollimenetlusele toimivale komiteele kinnitamiseks projektitaotlusi, milles teadusuuringutega hävitatakse inimlooteid, sh tüvirakkude saamiseks. Selle uurimisetapi väljajätmine rahastamisest ei takista ühenduse vahendite eraldamist järgmistele inimloote tüvirakkude kasutamise seotud etappidele.

Avaldus energeetikavaldkonna kohta

„Komisjon tunnustab olulist rolli, mis tulevikus on sellistel valdkondadel nagu energiatõhusus lõpp-tarbija seisukohast ja taastuvad energiaallikad, samuti tunnustab ta paremate energiavõrkude ja nende võimalusi maksimaalselt ära kasutavate salvestamislahenduste tähtsust ning vajadust turuleviimist toetavate meetmete järele, et suurendada suutlikkust, parandada juhtimist ja kõrvaldada turutõkked, et võtta kasutusele energiatõhusus- ja taastuvenergiaalaseid lahendusi.

Komisjon püüab tagada, et programmi „Horisont 2020” eelarves energiatemaatikale eraldatud vahenditest vähemalt 85 % kulutatakse mittefossiilsete kütustega seotud aspektidele, sh energiatemaatika kogueelarvest vähemalt 15 % kulutatakse Euroopa aruka energiakasutuse III programmis esitatud taastuvenergia- ja energiatõhususalaste tehnoloogialahenduste turuleviimist toetavate meetmete rahastamiseks. Selle programmi rakendamiseks luuakse konkreetne juhtimisstruktuur. Programm hõlmab ka seniseid meetmeid, mis on võetud säästva energia poliitika rakendamise toetamiseks, suutlikkuse suurendamist ja investeringuteks eraldatud vahendite paremaks kasutamiseks.

Ülejäänud on ette nähtud selliste fossiilkütusepõhiste tehnoloogialahenduste ja arengusuundade jaoks, mida peetakse oluliseks 2050. aastaks seatud eesmärgi saavutamisel ja säästva energia süsteemile ülemineku toetamisel.

Nende eesmärkide saavutamist hinnatakse ja komisjon annab korrapäraselt aru saavutatud edusammudest.”

Avaldus artikli 6 lõike 5 kohta

„Ilma et see piiraks iga-aastase eelarvemenetluse järgimist, kavatseb komisjon Euroopa Parlamendiga peetava struktureeritud dialoogi raames esitada aastaaruande raamprogrammi „Horisont 2020” II lisa kohase eelarvejagunemise täitmise kohta prioriteetide ja nende prioriteetide erieesmärkide kaupa, sh artikli 6 lõike 5 rakendamise kohta.”

Avaldus artikli 12 kohta

„Taotluse korral esitab komisjon vastuvõetud tööprogrammid Euroopa Parlamendi vastutavale komisjonile.”

Avaldus nn kvaliteedimärgi kohta

„Liidu tasandil sekkumisega tagatakse parimate taotluste valimisel konkurents kogu ELis, tänu millele tõstetakse juhtivate teadusuuringute ja innovatsioonialgatuste tippaset ja muudetakse need nähtavamaks.

Komisjon leiab, et positiivse hinnangu saanud Euroopa Teadusnõukogu, Marie Skłodowska-Curie nimelised meetmed, koostöömeetmed, VKEde vahendi teine etapp ja koostööprojektitaotlused, mida eelarvepiirangute tõttu ei ole rahastatud, vastavad siiski raamprogrammi „Horisont 2020” tippaseme-kriteeriumile.

Osalejate nõusolekul võib seda teavet jagada vastutavate asutustega.

Seepärast teevad komisjonile heameelt kõik algatused selliste projektide rahastamiseks riigi, piirkonna või erasektori vahenditest. Seoses sellega on suutlikkuse suurendamise kaudu tähtis roll ka ühtekuuluvuspoliitikal.”

Avaldus tippasemel teadmiste levitamise ja osalemise laiendamise kohta

„Uue rubriigi „Tippasemel teadmiste levitamine ja osalemise laiendamine” kohaselt on komisjonil kohustus töötada välja ja rakendada meetmeid teadusuuringute ja innovatsiooni taseme erinevuste kaotamiseks Euroopas. Nende meetmete jaoks ette nähtud rahalised vahendid ei ole väiksemad kui summa, mis seitsmendas raamprogrammi alusel kulutati nn laialdasemat osalemist soodustavate meetmete peale.

Tippasemel teadmiste levitamisele ja osalemise laiendamisele eraldatud eelarvest tuleks toetada Euroopa teaduse ja tehnika alast koostööd. Sellist Euroopa teaduse ja tehnika alast koostööd, mis kõnealuse meetme alla ei kuulu, ent mille eelarve peaks olema samas suurusjärgus, tuleks toetada erieesmärgi 6 „Euroopa muutuv maailmas: kaasav, innovatiivne ja kaasa mõtlev ühiskond” eelarvest.

Enamikku poliitika toetusvahendi ja riiklike kontaktpunktide riikidevaheliste võrgustikega seotud tegevusest tuleks samuti toetada erieesmärgi 6 „Euroopa muutuv maailmas: kaasav, innovatiivne ja kaasa mõtlev ühiskond” eelarvest.”

Avaldus väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEd) ette nähtud rahastamisvahendi kohta

„VKEde toetamine programmi „Horisont 2020” raames on väga suure tähtsusega ja aitab märkimisväärselt kaasa programmi eesmärgi saavutamisele, st soodustab innovatsiooni, majanduskasvu ja töökohtade loomist. Seepärast tagab komisjon, et raamprogrammis „Horisont 2020” pööratakse väga suurt tähelepanu VKEde toetamise teemaikale, eelkõige VKEde rahastamisvahendi kaudu tööprogrammides, suunistes ja kommunikatsioonimeetmetes. Tehakse kõik pingutused selle tagamiseks, et VKEdel oleks võimalik lihtsalt ja kiiresti välja selgitada ja kasutada võimalusi, mis on nende jaoks ette nähtud prioriteedis „Ühiskonnaprobleemid” ja erieesmärgis „Juhtpositsioon progressi võimaldava ja tööstusliku tehnoloogia valdkonnas”.

VKEde rahastamisvahendi rakendamiseks kasutatakse üht kesksel juhtimisstruktuuri, mis vastutab projektide hindamise ja juhtimise, sh ühiste IT-süsteemide ja ettevõtlusprotsesside kasutamise eest.

VKEde rahastamisvahend peaks huvi pakkuma nende kõige kõrgemate sihtidega innovatsiooniprojektidele. Seda rakendatakse peamiselt alt-üles-põhimõttel, kasutades nn pidevalt avatud projektikonkurssi, mis on kohandatud VKEde vajadustele, nagu on sätestatud erieesmärgis, mis käsitleb innovatsiooni VKEdes, ning samas võetakse arvesse erieesmärgi „Juhtpositsioon progressi võimaldava ja tööstusliku tehnoloogia valdkonnas” prioriteete ja eesmärke ja ühiskonnaprobleeme ning võimaldatakse ühendada pakkumisi ja nimetatud tehnoloogiat nii, et toetatakse alt-üles-lähenemisviisi. Projektikonkursi võib iga kahe aasta tagant läbi vaadata / seda võib uuendada, et võtta arvesse kaheaastasi strateegilisi programme. Vajaduse korral võib lisaks eespool nimetatud projektikonkursile korraldada konkursse konkreetsetel strateegilist huvi pakkuvatel teemadel. Nende projektikonkursside korraldamisel kasutatakse VKEde rahastamisvahendit ja sellekohaseid menetlusi ning ühtset kontaktpunkti taotlejate ning kaasnevate mentori- ja juhendamisteenuste jaoks.”
